

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор КЗПО
«МПДЮТ «Горицвіт» КМР
Ганна МІЛАНОВИЧ
наказ від 04.12.2024 № 147

ІНСТРУКЦІЯ № 11
з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти під час виконання робіт
на швейних машинах

1. Загальні положення

1.1. Інструкція для здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності під час виконання робіт на швейних машинах в закладі позашкільної освіти поширюється на учасників освітнього процесу під час перебування в закладі.

1.2. Дана інструкція розроблена на основі Закону України «Про охорону праці» (зі змінами) [№ 2849-IX від 13.12.2022](#), на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», з урахуванням Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (зі змінами) від 30.01.2017 № 140.

1.3. Учасники освітнього процесу повинні знати правила надання першої (домедичної) допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і навички користування медикаментами.

1.4. До роботи на швейних машинах допускаються здобувачі освіти, які пройшли спеціальне навчання інструктажу з охорони праці.

1.5. Проведення інструктажу та перевірка знань з питань безпеки життєдіяльності здійснюється в межах навчальної програми і оформлюється відповідно в журналі інструктажу.

1.6. При травмі, поганому самопочутті необхідно повідомити керівника гуртка.

1.7. Виконуйте лише ту роботу, яку доручив керівник гуртка.

1.8. Інструменти та пристосування зберігайте у відведених для них місцях.

1.9. Швейні машини використовують для шиття бавовняних, лляних, шерстяних, шовкових та штучних тканин двохнитковою човниковою прямою стрічкою, а також для вишивання та штопання. На них шиють одяг, взуття, головні убори, сумки та інші речі.

1.10. При роботі на швейних машинах на здобувачів освіти можуть діяти такі небезпечні та шкідливі виробничі фактори:

- рухомі частини виробничого обладнання;
- підвищена температура повітря робочої зони;
- ураження електричним струмом при виході з ладу електричної машини або пошкодження шнура електроживлення;
- недостатня освітленість робочої зони.

1.11. Здобувачі освіти повинні знати місце знаходження первинних засобів пожежогасіння у кабінеті технології (вогнегасника, піску, ковдри з негорючого матеріалу), знати порядок дій при евакуації.

1.12. У приміщенні, де здійснюються роботи на швейній машині, повинна бути медична аптечка, повністю укомплектована всіма необхідними медикаментами і перев'язувальними засобами.

1.13. Здобувачі освіти, що допустили невиконання або порушення даної *інструкції з охорони праці при роботі на універсальній промисловій швейній машині*, притягуються до відповідальності, а з усіма учнями проводиться позаплановий інструктаж з охорони праці.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Одягніть спецодяг, застібніть на всі гудзики, волосся сховайте під головний убір (косинку).

2.2. Перевірте справність інструментів (ножиць, наперstkів, голок, лінійок), обладнання, електроарматури; надійність кріплення та заземлення, відсутність порушень ізоляції в приєднувальних шнурах, справність голки, наявність захисних кожухів, діелектричного килимка під педаллю машини.

2.3. Ножиці, лінійку тощо розміщуйте на платформі швейної машини так, щоб запобігти їх падінню.

2.4. Власні речі розміщуйте так, щоб вони не затіняли робоче місце.

2.5. Перед включенням швейної машини необхідно переконатися у відсутності порушення ізоляції в приєднувальних електропроводах і справність електроапаратури.

2.6. Електрифіковані машини включайте в мережу з напругою 220 вт.

2.7. Перед з'єднанням деталей виробу на універсальній промисловій швейній машині, необхідно видалити шпильки з тканини.

2.8. Відстань від очей до виробу має становити 30 – 40 см.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Уважно і чітко виконуйте вказівки керівника гуртка.

3.2. Під час машинних робіт:

- Приберіть зі швейної машини сторонні предмети;
- подалі тримайтесь від рухомих та обертових частин машини;
- не тягніть тканину і не підштовхуйте її під лапку у процесі шиття;
- стежте за правильним положенням рук;
- перевірте чи немає у виробі шпильок, голок;
- не торкайтесь до паса рукою під час роботи машини;
- передавайте деталі крою, виробу зліва або справа від працюючої машини, а не через неї;
- заправку ниток, заміну голки, регулювання натягу ниток, чищення та змащування машини проводьте тільки при вимкненій машині.

- будьте уважними при роботі на швейній машині (не відволікайтесь сторонніми розмовами);
- ліворуч від машини залишайте місце для того, щоб розмістити виріб, який обробляєте;
- слідкуйте за тим, щоб світло падало на оброблюваний виріб зліва або спереду машини, оскільки недостатнє і неправильне освітлення псує зір;
- для роботи використовуйте стілець, який відповідає вашому зросту та висоті стола, при необхідності використовуйте маленьку підставку.

3.3. Включити універсальну промислову швейну машину за допомогою кнопки "пуск".

- сидіти слід на всій поверхні стільця, злегка нахилившись вперед, спина при цьому повинна бути прямою. Не нахилити голову близько до рухомих частин швейної машини.
- на початку проведення роботи на універсальній промисловій швейній машині необхідно повернути махове колесо від себе
- натискати на педаль ногою слід обережно, м'яко, поступово збільшуючи швидкість двигуна універсальної швейної машини.
- працювати необхідно, використовуючи обидві руки. Слід надсилати деталі виробу, притримуючи їх руками.
- при сточуванні двох деталей без зметування, необхідно не допустити посадки нижньої деталі, для цього під час виконання сточування її слід злегка натягувати.
- слід дотримуватися обережності при переміщенні голки вгору та вниз, постійно стежити за положенням тканини і рук під час шиття.
- не дозволяється тягнути та підштовхувати тканину під час роботи на універсальній промисловій швейній машині, тому що це може призвести до поломки голки.
- необхідно постійно стежити за робочою позою і положенням рук: не нахилитися до рухомих і обертових частин швейної машини, не підводити руки близько до голки.
- на прикінці виконання шва швидкість машини необхідно знижувати.
- щоб уникнути перегріву електроприводу машини, через кожні 30 хвилин роботи слід робити перерву не менше 10 хвилин.
- необхідно суворо дотримуватися вимог інструкції з техніки безпеки для учнів при роботі на універсальній промисловій швейній машині.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Необхідно відключити швейну машину від електромережі після закінчення роботи, при проведенні профілактики швейної машини, а також при заміні механічних деталей або приладдя, використовуючи кнопку "Стоп".

4.2. Слід прибрати своє робоче місце, розкласти всі робочі інструменти у спеціально відведені для їх зберігання

4.3. При необхідності виконати чистку і змащування швейної машини.

4.4. Слід підкласти невеликий відрізок тканини під лапку швейної машини, опустити лапку та встановити голку в крайнє нижнє положення.

4.5. Здайте швейну машину черговому або керівнику гуртка.

4.6. Не виходьте з майстерні без дозволу керівника гуртка.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При виникненні під час занять в кабінеті технології надзвичайних ситуацій, здобувачам освіти слід виконувати всі вказівки вчителя, не допускаючи паніки, а також діяти згідно з вимогами інструкції з техніки безпеки при роботі на універсальній промисловій швейній машині. При виявленні несправності обладнання, інструментів, пожежі, наявності запаху обгорілих проводів, порушення норм безпеки, аварії або травмування негайно повідомте про це керівника гуртка, отримайте першу медичну допомогу.

5.2. У разі несправності кнопки "пуск", поломки голки, іскрінні, відчуття наявності електроструму при дотику до металевих частин швейної машини, обриву привідного ремня, надмірному нагріванні педалі, специфічного запаху горілої гуми або диму, необхідно терміново зупинити виконання роботи, відключити машину від електромережі, проінформувати про це викладача та не допускати сторонніх осіб в небезпечну зону.

5.3. У разі поломки швейної голки або шпильки, уламки не кидати на підлогу, а прибирати в урну.

5.4. При виникненні пожежі слід негайно відключити швейну машину від електромережі, повідомити керівника гуртка, до пожежної охорони за телефоном 101, приступити до ліквідації осередку загоряння первинними засобами пожежогасіння.

5.5. У випадку отримання травми необхідно негайно повідомити вчителя технології, надати першу невідкладну долікарську допомогу потерпілому, повідомити про пригоду адміністрації навчального закладу, при необхідності організувати транспортування потерпілого до найближчого медичного закладу або викликати службу швидкої допомоги за телефоном 103.

5.6. При ураженні електричним струмом слід негайно надати потерпілому першу невідкладну медичну допомогу, при відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно зробити йому штучне дихання і непрямий масаж серця, проводити реанімаційні заходи необхідно до повного відновлення дихання і пульсу або до приїзду бригади швидкої допомоги. Після чого потерпілого слід транспортувати до найближчого медичного закладу.

Інструкцію розробив
Інженер з ОП

Лідія АДАМОВА

Погоджено

Заступником директора з НВР

Валентиною БОБРОВОЮ

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

**«МІСЬКИЙ ПАЛАЦ ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ
«ГОРИЦВІТ» КРИВОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

**ІНСТРУКЦІЯ
З безпеки життєдіяльності здобувачів освіти
під час виконання робіт
на швейних машинах
БЖД-11-24**

м. Кривий Ріг

